

SAN104 SOCIÁLNÍ ANTROPOLOGIE RODINY, PŘÍBUZENSTVÍ A SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

Bakalářské studium sociální antropologie, FSS MU 2005/2006

Vyučující kursu: Petr Kouřil

Kontaktní adresa: kouril@fss.muni.cz

Webová stránka kursu:

<https://is.muni.cz/auth/el/1423/podzim2005/SAN104/>

Výuka: úterý 14.00–15.40, místnost 34

Anotace: Kurz posluchače seznamuje se základními teoriemi a terminologií, kterou používá sociální antropologie v oblasti studia příbuzenství a rodiny. Je tomu přibližně dvacet let, co se koncept příbuzenství, pro antropologii po dlouhou dobu téma základní, z teorie i výuky téměř zcela vytratil. Byl považován za přežitek, výtvor euroamerické civilizace devatenáctého století, za příliš etnocentrický a odtržený od reality. V posledních letech se však pojem příbuzenství znovu objevuje, ikdyž samozřejmě v novém teoretickém hávu. Především gender studies opětovně otevírají témata jako domácnost, rodičovství, genderové role. Kurz bude sledovat vývoj studia příbuzenství od klasických teorií devatenáctého století, od vynálezu „primitivní společnosti“, až po současné trendy v antropologii, sledující nové definice biologické povahy člověka.

Podmínky absolutoria: Prezentace povinné literatury k vybrané hodině v průběhu semestru. Napsání průběžného testu (50 % absolutoria). Vypracování závěrečné práce v rozsahu 1 000 slov (50 %). Pro uznání kursu je nutno získat minimálně 60 % celkového bodového hodnocení.

Zápis do předmětu je podmíněn absolvováním předmětu Úvod do sociální antropologie.

Struktura předmětu:

1. Orientační týden na FSS MU (výuka není) [20. 9. 05]

2. Co znamená studovat příbuzenství – úvodní hodina [27. 9. 05]

Povinná literatura:

Carsten, J. 1997. „Introduction“ In *The heat of the hearth*. Oxford: Clarendon Press. S. 1–29. (30a)

3. Rodina a příbuzenství, příbuzenské systémy – sociální evolucionismus [4. 10. 05]

Povinná literatura:

Kuper, Adam. 1996. „Lewis Henry Morgan and Antient Society“. In *The Invention of Primitive Society*. London: Routledge. S. 42–72. (30a)

4. Kritika evolucionismu [11. 10. 05]

Povinná literatura:

Kuper, Adam. 1996. „The Boasians and the critique of evolutionism“
In *The Invention of Primitive Society*. London: Routledge. S. 125-
151. (26a)

5. Původ – příbuzenství a sociální struktura [18. 10. 05]

Povinná literatura:

Harris, C. C. 1990. „Kinship in Structural Anthropology“ In *Kinship*.
Minneapolis: University of Minnesota Press. S. 9-26. (17a)

6. Manželská výměna [25. 10. 05]

Povinná literatura:

Kuper, Adam. 1996 „A short history of alliance theory“ In *The
Invention of Primitive Society*. London: Routledge. S. 210-231.
(21a)

7. Čtecí týden [31. 10. 05]

8. Příbuzenství – výtvar antropologů? Příbuzenské terminologie [8. 11. 05]

Povinná literatura:

Gellner E. „Ideal Language and Kinship Structure“ In *The Concept of
Kinship*. Oxford: Basil Blackwell. S. 154-162. (9a)

Gellner E. „The Concept of Kinship“ In *The Concept of Kinship*.
Oxford: Basil Blackwell. S. 163-182. (20a)

9. Dům a Domov [15. 11. 05]

Povinná literatura:

Carsten, Jane. 1997. „The House“ In *The Heat of the Hearth*. Oxford:
Clarendon Press. S. 33-56. (24a)

10. Příbuzenství, občanství, stát a nacionalismus [22. 11. 05]

Povinná literatura:

K. Verdery „From Parent State to Family Patriarchs: Gender and
Nation in Contemporary Eastern Europe“ In *What Was Socialism and
What Comes Next*. Princeton: Princeton University Press. S. 61-82.
(21a)

11. Láska a výběr partnera, sex a intimita [29. 11. 05]

Povinná literatura:

Možný I. 2002 „Konec rodiny?“ In *Sociologie rodiny*. Praha: Slon. S.
199-219. (21č)

12. Gender a reprodukční funkce rodiny [5. 12. 05]

Povinná literatura:

Hayden Corrine P. „Gender, Genetics and Generation: Reformulating
Biology in Lesbian Kinship“ *Cultural Anthropology*. S. 41-63.
(23a)

Literatura:

- Carsten, Jane. 1997. *„The Heat of the Hearth*. Oxford: Clarendon Press.
- Harris, C. C. 1990. *Kinship*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Kuper, Adam. 1996. *The Invention of Primitive Society*. London: Routledge.
- Murphy R. F. 1999 *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. Praha: Slon.
- Stone, L. 2001. *New Directions in Anthropological Kinship*. London, Boulder, New York, Oxford: Rowman & Littlefield Publishers.